

OBSAH

<i>Príhovor</i>	3
<i>Sväté Písmo</i>	4
<i>Otázky a odpovede</i>	8
<i>Čudotvorné ikony</i>	10
<i>Detská stránka</i>	12
<i>Rozhovory s duchovnými</i>	18
<i>Životy svätých</i>	22
<i>Akcie BPM</i>	24
<i>Spoločne</i>	26
<i>Vývoj liturgie vopred posvtených darov</i>	27
<i>Recepty</i>	30
<i>Pozvánka</i>	31

**„Čokoľvek ste urobili jednému
z týchto mojich najmenších
bratov, mne ste urobili“.
Mt 25,40**

*Obálka: Blahodarný oheň - Jeruzalem
Freska Christovho vzkriesenia*

ISTINA

*Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
ročník XVIII./2013*

šéfredaktor: *Peter Polakovič*
redaktori: *Alexander Halaška, Marcela Hvižďáková, Zuzana Sadilková, Juliána Polakovičová, protodiakon Ján Husár, Tatiana Mihaličová, Radka Baková, Miroslav Humenský, jerej Štefan Pružinský*
pokladníčka: *Tatiana Mihaličová*
technický redaktor: *Marcela Hvižďáková*
detská stránka: *Janka Kobanová, Lenka Kimáková*
redaktori pre distribúciu: *Miroslav Pavlenko, Adriána Pavlenková*
korektúra: *prot. Peter Kormaník*

Vydáva:

*Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
tel.: 0948 509 980*

**e-mail: *istina12@gmail.com*
IČO: 17075947**

www.bpm.orthodox.sk

S blahoslovením Jeho Vysokopre-
osvietenosti Rastislava, arcibiskupa
prešovského a Slovenska.

Vychádza 12-krát do roka.
Ročný príspevok + poštovné 10,40 €

*Vaše finančné príspevky posielajte
na adresu redakcie:
Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS,
redakcia ISTINY
Bayerova 8,
080 01, Prešov,
prípadne na účet Istiny:
4008409298/7500.*

*Cirkevné schválené.
Redakcia si vyhradzuje právo
upravovať príspevky v súlade
s učením Cirkvi.
Nevyžiadané rukopisy nevraciamy.*

**ISSN 1335-6739
Číslo indexu: EV 3633/09**

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

Christós voskrése!

Drahí bratia a sestry,
dovoľte nám pozdraviť
Vás so svetlým dňom slávneho
Christovho vzkriesenia, s
Paschou Christovou! Nech radosť
z Božieho víťazstva naplňa
naše srdcia po celý rok a
neustále nás utvrdzuje vo viere
vo vzkriesenie, vo viere v to,
že náš život oddelením duše
od tela nekončí. Veď v tom
nás utvrdil Spasiteľ náš Isus
Christos, keď nielen že zanechal
prázdny hrob a anjel Boží
oznámil ženám o Jeho zmŕtvych-
vstání, ale sám Isus Christos
prichádza k učeníkom a roz-
práva sa s nimi, prijíma pokrm
a dokonca vraví apoštolovi To-
mášovi: „Vlož sem prst a pozri na
moje ruky! Vystri ruku a vlož ju do
môjho boku!“ (Jn 20, 27).

Vážme si a berme reálne radostnú
zvesť Isusa Christa, ktorá cez
svätých apoštolov, svätých otcov a
cez našich otcov i mamy sa dostala
až k nám.

Nezabúdajme na to, že Velik-
deň, Pascha, Voskresenije, Veľká
noc, to nie je sviatok jari, ani sviatok
rodiny, ale je to sviatok Isusa
Christa, oslava pravého Boha, v
ktorom nachádzame spásu, zá-
chranu, zmysel života, pokoj i radosť!

Pascha Christova je sviatkom
pre rodinu, ale nie sviatkom rodi-

ny. Práve na Paschu by sme svojim
deťom mali hovoriť o Christovi,
o Jeho zmŕtvychvstání, o tom, že sa
nemusíme báť smrti, lebo už viac
nad nami nevládne. Máme Boha
Otca, ktorý nám daroval možnosť
večne žiť v radošti.

Želáme Vám, aby tieto svetlé
dni boli naplnené Christom a s
Christom príde i radosť, pokoj, láska,
zdravie, nádej i pomoc.

Christós voskrése!

**Vedenie Bratstva pravoslávnej
mládeže na Slovensku -
SYNDESMOS**

Voístinnu voskrése!

Ty si môj Syn (1. časť)

Po prvom žalme, ktorý je bránu, vchodom či úvodom k ostatným žalmom a ktorý otvára starozákonné učenie poučných kníh o ceste zbožnosti smerujúcej k Hospodinovi, nasleduje žalm, ktorý je podľa mnohých exegetov obsahovo príbuzný a tvorí s predchádzajúcim žalmom jeden celok. Oba spoločne tvoria akoby jeden žalm a preto biblisti hovoria, že spravodlivý kráľ Dávid blaženstvom (1, 1) začal a blaženstvom (2, 12) aj končí. Grécky preklad Starého Zákona – Septuaginta (LXX) však jasne rozlišuje oba žalmy, toto delenie nachádzame takmer vo všetkých prekladoch Knihy žalmov, vrátane nami liturgicky používaného cirkevnoslovanského textu.

Svätý apoštol Peter svedčí, že tento žalm napísal kráľ a prorok Dávid (pozri Sk 4, 25-26). Ten istý apoštol hovorí o mesiášskom charaktere tohto žalmu (pozri Sk 4, 27). Mesiášsky charakter potvrdzuje aj svätý apoštol Pavol, ktorý slová zo 7. verša jednoznačne vzťahuje na Mesiáša – Isusa Christa (pozri Sk 13, 33; Žd 1, 5; 5, 5).

Tento žalm sa dá objasniť historickou aj predobraznou (alegorickou) metódou. Ak použijeme prvú metódu, v druhom žalme sa predkladá história o neúspešnom povstaní nepriateľov proti Božiemu

pomazanému – kráľovi Dávidovi. Panovanie kráľa Dávida bolo obdobia neustálych vojen. Najsilnejšou vzbúrou proti nemu bolo povstanie zjednotených síl Sýrčanov a Ammóncov. Môžeme predpokladať, že v žalme opísané povstanie národov proti Dávidovi bolo práve v čase jeho vojny so spomenutými spojenými národmi. Hlavný obsah žalmu je zasvätený odkrytiu prísľubu, ktorý bol daný Bohom kráľovi Dávidovi o budúcej vláde nad celým svetom. Tento prísľub, ako je vidno z Kráľovských kníh (2Kr 7, 12-16), bol Dávidovi daný cez proroka Nátana a patrilo mu priamo Dávidovi, ale jeho Potomkovi, ktorého kráľovstvo bude večné. Príčinou neúspechu povstania zjednotených národov bola ohromná Božia záštita pomazaného a tiež Boží prísľub, že moc tohto pomazaného sa rozšíri až do posledných končín zeme, preto aj jeho mocné panovanie nad Sionom bude neochvejným.

No celý obsah žalmu nie je možné vzťahovať na osobu kráľa Dávida a jeho dobu. Kráľ Dávid dostal prísľub o Potomkovi z jeho rodu, ktorého moc bude nezdolateľná a večná. Týmto Potomkom bol prisľúbený Mesiáš a slová siedmeho verša podľa objasnení Knihy skutkov apoštolských (13, 38) a listu Židom (1, 5 a 5, 5) sa vzťahujú na vtelenie Božieho Syna. Ak teda použijeme druhú metódu výkladu – predobraznú, obsahom tohto žalmu

je prorocko o príchode Christa – Božieho Syna na svet a Jeho zavládnutí nad celým svetom. Žalm tak tiež obsahuje prorocko o odpore a povstaní Židov, kráľov, kniežat a všetkých národov proti Christovi, no povstaní márnom a d a r o m n o m . Ako hovorí sv. Tichon Zadon-

ský, takýmto spôsobom vysvetľovali tento žalm svätí apoštoli aj učitelia Cirkvi.

Kráľ Dávid v druhom žalme predpovedá utrpenie Isusa Christa podľa človečenstva, no aj Jeho kráľovstvo. Taktiež predpovedá aj povolanie pohanov, a oplakáva nevernosť Židov. Pretože slová „prečo sa búria národy“ sú vlastne bedákaním nad nerozumnosťou a výčitkou ich nerozumnosti.

Druhý žalm patrí medzi tzv. prorocké žalmy a obsahuje jasné prorocko o kráľovstve Mesiáša Isusa Christa. Vo forme rozhovoru tu žalmista Dávid poukazuje na Christových nepriateľov, Christov Boží pôvod, Jeho narodenie v čase, Jeho povolanie a pozvanie národov na službu Bohu. Svätý Simeon Sol-

únsky o tom hovorí, že prvé tri žalmy Knihy žalmov sa vzťahujú na Mesiáša, pretože vtelené Božie Slovo bolo v skutku jediným blaženým mužom, povstali proti Nemu národy, rozmnožili sa tí, čo Mu slúžili, no predtým sa Mu rúhali a prenasledovali Ho... no On, i keď smrťou zaspal, vstal ako keby zo sna.

Nadpis žalmu: V hebrejskej, gréckej (LXX) a latinskej Biblii tento žalm nemá nadpis. Nadpis s menom kráľa Dávida sa nachádza v cirkevnoslovanskej Biblii (ⲓⲗⲁⲟⲙⲟⲩ ⲁⲅⲁⲩ) a ostatných slovanských vydaniach, taktiež v gréckych bohoslužobných vydaniach Knihy žalmov (Ψαλμὸς τῷ Δαυΐδ) a ostatných súčasných vydaniach Biblie. Tento fakt sa potvrdzuje svedectvom knihy Skutkov svätých apo-

šťolov (4, 25), kde svätý apoštol Peter citoval prvé dva verše tohto druhého žalmu a nazval ich Božími slovami, ktoré boli vyrieknuté „ústami nášho otca Dávida, svojho služobníka“.

Autor žalmu: Ak vezmeme do úvahy nadpis druhého žalmu, autorom tohto žalmu je jednoznačne kráľ, prorok a žalmista Dávid, autor väčšiny žalmov. Tu však treba mať na pamäti, že nadpis je neskorším dodatkom, no úplne v súlade s apoštolským výkladom (Sk 4, 25

- 26). Čo sa týka doby napísania žalmu, je to doba Dávidovej vojny proti Ammóncom a ich spojencom. Predpokladá sa, že kráľ Dávid napísal tento žalm v siedmom roku svojej vlády (2Kr 5, 5) po prenesení Archy zmluvy na Sion z Kirjat-Jearimu.

Bohoslužobné použitie žalmu: Druhý žalm je súčasťou prvej kafizmy, ktorá sa podľa typikonu číta na sobotnej (tzv. voskresnej) večernej a večernej sviatku počas bežného roka. V období Veľkého pôstu sa okrem sobotnej večernej číta prvá kafizma aj v

stredu na utreni. Okrem tohto použitia sa slová druhého žalmu používajú na večerných bohoslužbách pred takmer všetkými veľkými tzv. hospodskými a bohorodičnými sviatkami, sviatkami tzv. polijejejných svätých a na všetkých vsenočných bdeniach. Hovoríme o tzv. prvej antifóne prvej kafizmy – „Blažen muž“, ktorý pozostáva zo šiestich veršov žalmov prvej kafizmy. V tejto antifóne sú dva verše z druhého žalmu: 2, 11-12 – РАБОТАЙТЕ ГДЕШЕ СО СТРАХОМЪ,

Druhý žalm poslužil aj svätému Kosmovi Majumskému – tvorcovi kánonov, a slová z neho použil pri stavbe kánonu na utrenni sviatku Vchodu Christa do Jeruzalema (prvý tropar deviatej piesne): „*ИЗЫЦЫ ВЪСЮ ШАТАЕТЕСЯ; ПИСМЕННИЦЫ, И ЦѢННИЦЫ, ПОЧТО ТЩЕТНЫМЪ ПОДЧІТЕСЯ; КТО СЕЙ, РЕКШЕ, ЖМЖЕ ДѢТИ СЪ ВА- ІЕМЪ И ВѢТВЬМИ, ПРЄСНМН ЗОВѦТЪ: БЛГОСЛОВЕНЪ ГРАДЫЙ ВО ЙМА ГДА СПА НАШЕГѦ*“ (vol. preklad: Národy, prečo sa búrite? Knižnici a kňazi,

Použitá literatura:

ПСАЛТИРЬ в святоотеческом
изъяснении. Свято-Успенская
Почаевская Лавра 1998. ISBN
5-86868-103-7.

ТОЛКОВАЯ ПСАЛТИРЬ с
подстрочным комментарием и
краткой историей. Москва 2006.

ТРИОДЬ ПОСТНАЯ. Ч. 2.
Москва 2002, s. 390.

Protodiakon Ján Husár

Kniha Sirachova 6, 7-8

Otázky a odpovede

Otázka: „Čo je to artos, prečo sa na sviatok Paschy posväčuje, prečo je v chráme umiestnený do konca týždňa a potom sa rozdáva ľuďom?“

Odpoveď: „Artos znamená v preklade kvasený chlieb, na ktorom má byť podľa Trebnika (kniha obsahujúca modlitby a bohoslužby na rôzne príležitosti) zobrazený kríž. Tento chlieb sa má prinášať na sviatok Paschy do oltárnej časti chrámu a po liturgii a tzv. zaamvonovej modlitbe (posledná modlitba čítaná na konci svätej liturgie

vi prikázal pri odchode Izraelitov z Egypta a oslobodení Tvojich ľudí z ťažkého otroctva u faraóna, zaklať baránka, ktorý bol predobrazom Baránka dobrovoľne zabitého kvôli nám na kríži, aby sňal hriechy celého sveta, ktorým je Tvoj milovaný Syn a náš Hospodin Isus Christos, Ty aj teraz, pokorne Ťa prosíme, vzhliadni na tento chlieb, požehnaj ho a posväť, lebo aj my, Tvoji služobníci, Ti ho teraz v tento najsvetlejší, preslávnny a spasiteľný deň Paschy prinášame pred Tvojou veľkosťou na Tvoju počesť, slávu a na pamiatku slávneho vzkriesenia

uprostred chrámu) sa má posvätiť. V modlitbe na posvätenie artosu sa vyslovujú nasledujúce slová: „Bože všemohúci a Hospodine, ktorý všetko držíš vo svojej moci, Ty, ktorý si svojmu služobníkovi Mojžišo-

toho istého Tvojho Syna a nášho Hospodina Isusa Christa, od ktorého sme dostali oslobodenie, slobodu a vymanenie z večného otroctva diabla a neroztrhnutelných okov pekla. Nás, ktorí Ti ho prinášame,

bozkávame a budeme jesť, urobí prijímateľmi Tvojho nebeského blahoslovenia a odožen od nás každú chorobu a neduh a daruj nám všetkým zdravie“. Z uvedených slov modlitby vyplýva, že artos sa prináša do chrámu a posväcuje na pamiatku Christovho Vzkriesenia. Podobne ako kedysi v Starom Zákone ľudia prinášali Bohu baránka z vďačnosti za oslobodenie z egyptského otroctva, prináša sa dnes do chrámu chlieb z vďačnosti za oslobodenie z duchovného otroctva smrti. Dôvodom jeho prinášania je teda prejav našej vďaky Bohu za Jeho dary. A pretože tento chlieb je darovaný Bohu, ten, kto ho priniesol, si ho neberie naspäť domov, ale rozdáva sa všetkým veriaci, celej Cirkvi, ktorá je Telom Christovým so želaním, aby Boh aj prostredníctvom tohto chleba daroval ľuďom zdravie.

Po celý týždeň až do najbližšej soboty po Pasche zostáva artos v chráme preto, lebo celý paschálny, čiže tzv. Svetlý týždeň je v bohoslužobnom živote Cirkvi charakteristický rovnako intenzívnou oslavou Christovho Vzkriesenia ako prvý deň Paschy a artos je, ako sme ukázali vyššie, jedným zo symbolov a prejavov celej tejto oslavy. V niektorých miestnych Cirkvách sa artos každý deň svetlého týždňa nosí okolo chrámu v tzv. kresťanom chode, čím sa pripomína, že Isus Christos sa svojou smrťou na Kríži a Vzkriesením stal pre nás

Chlebom života a prebýva neustále medzi nami. Táto myšlienka je vyjadrená aj v modlitbe na „rozdrobenie artosu“, ktorá sa číta vo Svetlú sobotu, kde je Isus Christos nazvaný anjelským Chlebom večného života, ktorý k nám zostúpil z nebies. V tejto modlitbe prosíme Isusa Christa, aby nám prostredníctvom artosu daroval nielen zdravie, ale aj svoje duchovné a telesné blahoslovenie (požehnanie).

Existuje tradícia, podľa ktorej v prvotnej Cirkvi apoštoli a veriaci nielen na Paschu, ale pri každom spoločnom stolovaní kladli na stôl chlieb na pamiatku toho, že Isus Christos je aj po svojom vzkriesení s nami po všetky dni až do konca sveta. Tento chlieb sa potom drobil a každý veriaci si z neho bral kúsok a jedol ako svätýňu.

Na záver snáď doplním ešte upozornenie, ktoré každý rok uverejňuje v tzv. bohoslužobnom ukazateľovi Ruská pravoslávna cirkev, a to, že artos nie je Telom Christovým a nemôže dať človeku to, čo svätá Eucharistia – Prijímanie Tela a Krvi Christovej. Artos je posvätený chlieb, ktorý si môžeme doma odložiť na nejaké čestné miesto a s úctou a modlitbou ho jesť hocikedy, najmä vtedy, keď z nejakých príčin cítime potrebu poprosiť Boha o Jeho požehnanie a pomoc v ťažkej situácii alebo chorobe.“

S láskou v Christu

jerej Štefan Pružinský, ml.

Ikona Božej Matky „Lubečskaja“

Lubečskaja ikona dostala svoje pomenovanie podľa mestečka Lubeč v Černigovskej oblasti, kde sa aj nachádza. Podľa tradície sa jej nájdenie datuje do 11. storočia.

V tom čase žil v mestečku Lubeč mäsiar, ktorý mal ženu a dvoch synov. Jedného dňa, keď muž odišiel z domu, aby nakúpil ovce

a žena išla po vodu, starší syn nešťastnou náhodou zabil mladšieho a zo strachu zaliezol do pece. Nič netušiacia matka zatopila v peci a chlapec tam zhorel. Keď sa otec vrátil domov a uvidel mŕtvych synov, zabil ženu, posadil sa do loďky a plával pozdĺž Dnepra. Čoskoro muž zaspal. V sne sa mu zjavila Božia Matka a povedala mu: „Vezmi si Ma a všetko bude v poriadku“. Po prebudení muž uvi-

del v loďke ikonu Božej Matky a loďka stála na tom mieste, kde do nej mäsiar nasadol. S touto ikonou sa vrátil domov a našiel tam všetkých živých a zdravých.

Z á z r a k y , ktorými sa po stáročia ikona preslávila, boli popísané svätým Dimitriom Rostovským. V roku 1653, kedy obyvatelia mestečka očakávali útok Poliakov, ikonu poslali do Kyjeva. V roku 1701 bola ikona v Kyjeve zrenovovaná a potom bola vrátená do

Lubečského chrámu Vzkriesenia Christovho. V Kyjeve bola zanechaná presná kópia ikony, ktorá sa nachádza v Kyjevskom Sofijskom chráme.

Veriaci k nej prichádzajú s modlitbou na uzdravenie rôznych telesných chorôb.

Sviatkovanie ikony je ustanovené na 7./20. mája.

Modlitba:

Ó presvjatája i preblahoslovénaja Máti Hóspoda i Spása nášeho Iisúsa Christá, Prečístaja Prisnodívo, Bohoródice Maríe! Pripadájem i pokloňajemsja Tebí pred svjatóju i čudotvórnoju ikónoju Tvojéju, júže ot lít drévnich zdí čudesý mnóhimi i iscilénmi neisčétnymi prosláviti blahovolíla jesí. Smirénno mólimsja Tebí, blahój i milosérdoj Zastúpnici nášej, predstátel'stvom uhódnika Tvojehó prepodóbnaho Antónija Pečérska-ho, vonmí hlásu hrišnych molénij nášich, ne prézri vzdychánij ot duší, vížd' skórbí i bidý, nás obyšédšija, i, jáko ľubveobíľnaja voístinnu Máti, potščísja na pómošč nám bezpomóščnym, unýlym, vo mnóhija i ťážkija hrichí vpádšimi i prísno prohñivľájuščim Hóspoda i Sozdátel'a nášeho, Jehóže umolí, Predstátel'nice náša, da ne pohubít nás so bezzakóniji nášimi, no javít nám čelovikol'úbnuju Svojú milosť. Isprosí nám, Vladýčice, u bláhosti Jehó ťilésnoje zdrávije i dušévnoje spasénije, blahočéstnoje i mírnoje

žitijé, zemlí plodonósije, vzdúcha blahorastvorénije, doždí blahovré-menny i blahoslovénije svýše na vsjá blahája d'ílá i načinánija náša. Ischodátajstvuj, Hospožé, u Carjá cárstvujuščich i Hóspoda hospódstvujuščich vsím pravoslávny m ilosť Bóžiju, blahoustrojénije i vo vsích blahích izobílije. Ó Caríce vsepítaja, Máti Bóžija vseblahá-ja, prostrí blahonósňiji rúci Tvojí k vozľúbennomu Sýnu Tvojemú i Bóhu nášemu, umolí Jehó vsjá ný spastí i izbáviti pohíbeli víč-nyja. Jákože drévla na místi sém otcém nášim milosť Tvojú javľá-la jesí, Vladýčice, síce i nám nýňi javí, Bohoródice, Tvojá ščedróty: boláščija iscilí, skorbjáščija utíši, bídstvujuščim pomozí; spospiší vsím nám nosíti ího Christóvo v terpíniji i smiréniji i spodóbi nás blahočéstno žitijé sijé zemnoje skončáti, christiánskuju nepostýd-nuju končínu polučiti i Nebésnoje Cárstvije unasľiditi Máternim cho-dátajstvom Tvojím k róždšemusja ot Tebé Hóspodu i Bóhu nášemu Iisúsu Christú, Jemúže so Bezna-čálnym Jehó Otcém i Presvjatým Dúchom podobájet vsjakaja sláva, česť i poklonénije, nýňi i prísno i vo víki vikóv. Amíň.

Pripravila **Juliána Polakovičová**

Benjamínova cesta

Zásoby obilia z Egypta sa pomaly míňali. Jakubova veľká rodina opäť trpela hladom. „Musíte sa znova vydať na cestu do Egypta a ešte raz nakúpiť obilie,“ prikázal Jakub synom. „Pôjdeme, ale len keď budeme môcť zobrať aj Benjamína,“ odvetili. „Ak ho nepustíš, nepôjdeme. Lebo muž v Egypte nám povedal: Nechodte mi na oči, ak neprivediete svojho najmladšieho brata!“ Otec zanariekal: „Pripravíte o život mňa aj moje deti. Jozefa už niet, Simeona takisto a teraz mi chcete vziať aj Benjamína. Ničoho ma neušetríte.“ Tu sa ujal slova jeden z bratov, Júda: „Pošli ty len chlapca so mnou! Vyberieme sa a pôjdeme, aby sme ostali nažive a aby sme nepomreli tak my ako ja ty a naše deti. Ja sa zaň zaručujem.“ Otec odpovedal: „Vezmite teda svojho brata a vydajte sa na cestu. Všemohúci Boh

nech vám vymôže milosrdenstvo u toho muža a nech dovolí vrátiť sa aj vášmu bratovi, čo tam ostal, ako aj Benjamínovi!“ Keď prišiel do Egypta a Jozef uvidel svojho najmladšieho brata, prívetиво všetkých privítal. Simeona vypustil z väzenia a všetkých pozval na večeru. Posadali si za stôl a s prekvapením zistili, že miesta, ktoré im určili, boli usporiadané presne podľa ich veku. Ako to len mohol niekto vedieť? Benjamína obslúžili na Jozefov príkaz obzvlášť dobre. Bratia pocítili vďaku a úľavu. Zdalo sa, že ich starosti boli zbytočné. Dúfali, že sa čoskoro všetci vrátia domov. Na úsvite sa mohli bratia s ťažnými oslami vydať na cestu. Predtým však prikázal Jozef svojmu správcovi: „Naplň mužom vrecia obilím, koľko len budú môcť uniesť, a každému vlož do vrecu jeho peniaze! Môj pohár však vlož najmladšiemu do vrecu spolu s peniazmi, za ktoré kúpil obilie.“ Bratia sa vracali domov. Zrazu na obzore zbadali jazdca, blížiacceho sa cvalom k nim. Odvaha ich opustila, keď v ňom spoznali sluhu egyptského miestodržiteľa. „Ako ste sa opovážili ukradnúť najkrajší strieborný pohár môjho pána?“ zvolal, keď ich dostihol. „Neviem, nič sme neukradli. Ak nájdeš u niektorého z nás ten pohár, môžeš ho zabiť a ostatných pojať za otrokov.“ Sluha prehľadal ich batožinu a otvoril vrecia s obilím. Ben-

jamínovo vrece otvoril posledné. V obilí ležal vzácny pohár. Bratia sa preľakli. Zasa všetko naložili na osly a mlčky nasledovali sluhu. Nemohli tušiť, že všetko, čo sa prihodilo, bolo súčasťou Jozefovho plánu. Chcel bratov vyskúšať a zistiť, akí naozaj sú. Vypočul si správu svojho sluhu a riekol: „Len ten, kto je vinný, bude mojím otrokom.“ Tu pristúpil k nemu statočný Júda: „Ak si Benjamína necháš,

naš otec od žiaľu umrie. Vezmi si mňa namiesto neho!“ Jozef nechcel uveriť vlastným ušiam. To už neboli tí chlapi bez srdca, ktorí ho predali do otroctva a pred otcom ho vyhlásili za mŕtveho. Oči mu zaliali slzy. Nevládal už ďalej zatajovať pravdu. „Chodte von!“ rozkázal sluhom. Potom oslovil bratov svojou materčinou: „Ja som Jozef, váš predaný brat.“

Pripravila Janka Kobanová

Milé deti, ani v tomto čísle Istiny sme na Vás nezabudli a pripravili sme úlohy pre Vás.

1. Táto prvá úloha nie je vôbec ťažká. Stačí ak doplníte správne slovíčka do modlitby.

Ášče i vo snizšél jesí bezsmértne,
no ádovu jesí sílu,
i voskrésł jesí jáko pobidíteľ Christé,
ženam mironósicam: rádujtesja,
i apóstolom mír dáruijaj,
pádšym voskresénije.

Tvojím, Bóže, podajáj, viščávyj, razrušíl, hrób

2. V tejto druhej úlohe na Vás čaká osemšmerovka. Nájdite vypísané slovíčka, vyškrtnite ich a objavte ukryté slová.

P	S	O	L'	A	K
A	V	S	Ch	K	Ň
N	I	K	O	N	A
J	E	A	Ch	I	Z
E	Č	H	R	Ž	I
L	K	A	S	K	T
O	A	D	V	A	A

1. Anjel
2. Had
3. Kňaz
4. Knižka
5. Soľ
6. Sviečka
7. Ikona

3. V poslednej úlohe je pre Vás pripravená ikonka Voskresénija, ktorú si vymaľujete.

Pripravili Natálka a Lenka

Ὁκτώηχος

Októich – je kniha s ôsmimi hlasmi, ktorá sa používa pri bohoslužbách v Pravoslávnej cirkvi. Hlasy sa striedajú v pravidelnom cykle po ôsmich týždňoch. V nasledujúcich vydaniach Istiny postupne preložíme niektoré tropáre, kondaky a iné časti z jednotlivých hlasov.

Γλᾶς ᾱ (1. hlas)

Ἑσπέρηρα: Βεχέρημα ἡμῶν μλῆτβυ πρῆμνῃ σῳτῆρ ᾧ, ἡ ποδάζδῃ ἡμῶν ὡσταβλένῃε γρῆχῶν, ᾧκω ἑδῆνῃ ἑνῇ ἡβλέῃ βῃ μῖρῃε βοσκῆνῃε.

Večernija náša molítvy prijmi svjatýj Hóspodi, i podážď nám ostavlénije hrichóv, jáko jedín jesí javléj v míri voskresénije.

Večerné naše modlitby prijmi svätý Hospodine, a odpustenie hriechov daruj nám, lebo Ty jediný ukázal si svetu vzkriesenie.

Тропáрь: Кáмени запечáтанъ ѿ ѿдѣй, ѿ коннѡмъ
стрегѡщымъ преѣтѡе тѣло твоѡе, воскрѣлз ѣсѣ
трѣднѣвнѣй спѣе, дáръ дáн мѣровѣ жѣзнѣ. сегѡ рáди
сѣлы нѣныа вѡпѣахѣ тѣ, жѣзнѡдáвче: слáва
воскрѣнѣю твоѡемѣ хрѣтѣ: слáва црѣтвѣю твоѡемѣ: слáва
смѡтрѣнѣю твоѡемѣ, ѣдѣне члѣвѣколѣбче.

*Kámeni zapečátanu ot Juděj, i vóinom strehúščym
prečístoje Tělo Tvoje, voskrěsl jesí tridněvnyj Spáse,
dárujaj mírovi žízň. Sehó rádi síly nebésnyja vopijáchu
Tí, Žiznodávče: sláva voskreséniju Tvojemú Christé:
sláva Cárstviuju Tvojemú: sláva smotréniju Tvojemú,
jedíne Čelovikolúbče.*

*Keď bol kameň zapečatený Židmi a vojaci strážíli Tvoje
prečisté telo, Ty, Spasiteľu, vstal si v tretí deň a svetu
život daroval. Preto Ti, Životodarca, volajú vojská
nebeské: Sláva Tvojmu vzkrieseniu, Christe, sláva
Tvojmu kráľovstvu, sláva Tvojim prozreteľným
úmyslom, jediný Ľudomil.*

Pripravila Tatiana Mihaličová

Milí čitatelia, dnes vám prinášame rozhovor s o. d. Petrom Sorokom, ktorý je duchovným správcom PCO Osadné a Hostovica.

Otázka: Otče, akým spôsobom ste sa dostali na PBF?

Odpoveď: Po skončení strednej školy som mal už niekoľko rokov jasné, že chcem študovať na bohosloveckej fakulte za pravoslávneho duchovného. Začalo to vlastne už pred mojím narodením, keď som sa ako mojou babkou vymodlené dieťa narodil svojim bezdetným rodičom po 11 rokoch manželstva. Len čo ma priniesli z pôrodnice, babka ma zobrala do rúk a povedala: „Mij synočku, jak ja na tebe doľho čakala. Daj Bože sa dožyti, žeby ty popom byl.“ Žiaľ, babka sa toho nedožila, ale práve jej môžem vďačiť za prvé prežehnanie sa, za prvý Otče náš a rozprávania o Bohu. Celá rodina sme každú nedeľu navštevovali chrám. Ako dieťa som sa často hral na svjaščenika. Obliekal som na seba plachtu a byť som „okuroval“ s loptičkou na gumičke. Na základnej škole som síce mal obdobie, keď som chcel byť kuchárom alebo hercom, ale tu veľmi pozitívne „zakročil“ náš svidnícky duchovný otec prot. Ján Sovič, ktorý ma ako šiestaka na ZŠ raz doma objal a povedal: „A ty by si nechcel byť svjaščenik?“ Ja som odpovedal, že áno a odvtedy som sa na službu Bohu začal pripravovať.

Apoštol som čítal už na základnej škole a s kantorovaním som začínal v prvých ročníkoch strednej školy. Dôležitú úlohu v mojom duchovnom smerovaní zohralo aj BPM. Našu skupinu viedol vtedy stredoškólak Peter Savčák a ten z Prešova priniesol vždy nejaké zaujímavé témy. Práve s ním som postupne začal vnikáť do krás kantorovania. Z toho som mal takú radosť, že som sa snažil chodiť každý deň do chrámu, ráno na liturgie a večer na večerne. Dokonca som mal v škole dovolené meškať na odborný výcvik, aby som mohol byť ráno na liturgii. Veľmi na mňa zapôsobila aj návšteva monastiera sv. Gorazda v Hrubej Vrbke, kde som s dvoma bohoslovcami chodil pomáhať pri jeho oprave. Tamojší otec schiarchimandrita Kyrill bol prvý mních v mojom živote a tu som sa priblížil aj k životu bohoslovcov na Seminári. Už som sa nevedel dočkať, kedy tam budem môcť študovať aj ja. Ukončenie strednej školy ako elektrikár a nástup na fakultu bolo pre mňa vykúpením, lebo som mohol konečne študovať to, čo ma baví. Vždy som vedel, že elektrické stroje opravovať nebudem.

Otázka: Aké boli Vaše študentské roky?

Odpoveď: Na bohosloveckú fakultu som nastúpil plný smädu po poznaní bohoslovicia a získaní zručností do praxe duchovného. Hneď

prvý školský deň mi však zomrel otec a na celé moje ďalšie štúdium musela moja mama hľadať nemálo financií. Často mi dala posledné peniaze do školy a so sestrou sa museli doma veľmi uskromniť. Som jej zato doposiaľ veľmi vďačný. So štúdiom ani na Seminári som nemal problém, kantorovať som dávno vedel a v oltári som bol tiež ako doma. Veľmi som sa však tešil, že konečne môžem byť súčasťou ľudí žijúcich na Seminári. Bolo to prekrásne, ako sme sa každé ráno a večer všetci do jedného stretávali na bohoslužbách. Duchovne som sa vtedy plne odovzdal do rúk nášho špirituála o. Sergeja Cupera. Nezabudnem na dlhé rady čakateľov na spoveď pred jeho dverami. Bol som na izbe s o. Petrom Savčakom, ktorý už bol tretiak a mojím spolužiakom o. Pavlom Bobakom. O. Savčak vtedy prišiel s myšlienkou odísť na štúdiá do Srbska, kde už niekoľko desaťročí nikto nebol. Mne sa tam chcelo najmenej, lebo som si chcel užívať život na Seminári, ale chlapci ma nakoniec strhli. Cez vladyku Kryštofa sa nám podarilo dostať do monastiera Kovilj a tam sa mi ako-

by otvorili oči. Podľa mňa by každý duchovný mal bývať aspoň mesiac v monastieri. Tu sme spoznávali krásy bohoslužieb, duchovného života, histórie, učili sme sa srbský jazyk, ale hlavne sme otvorili dvere do tejto krajiny. Zažili sme tu bombardovanie Srbska a do 3. ročníka som sa vrátil ako iný človek. Vtedy som sa modlil k Bohu, aby mi ukázal, či sa mám stať mníchom alebo sa oženiť. Povedal som si, že ak si do konca 3. ročníka nenájdem dievča, Boh chce, aby som bol

mních. A dievča som si našiel... V roku 2000 prišiel brat Jozef Jurčíšin s myšlienkou obnovenia časopisu Istina a ja som bol lósom vyžrebovaný ako jeho šéfredaktor. Skĺbiť to so štúdiom nebolo jednoduché, ale s o. Pavlom Bobakom ako prezidentom BPM sa nám podarilo rozbehnúť Istinu ako pravidelne vychádzajúci časopis, čo nás dodnes veľmi teší. Jej šéfredaktorom som bol do roku 2005. Na začiatku 5. ročníka ma metropolita Nikolaj vysvätil za diakona a po piatich mesiacoch za kňaza. Školu som ukončil v roku 2002 už ako duchovný správca Osadného a Hostovíc.

Otázka: Aký bol Váš najpozitívnejší, alebo lepšie povedané najúsmevnejší zážitok počas štúdia na PBF?

Odpoveď: Počas štúdia aj na študijných pobytoch bol vždy kopec zábavy. Jednu zaujímavú prírodu som zažil v monastieri v Hrubej Vrbke. Chodili sme tam traja a ja som bol najmladší. Podľa vzoru niektorých našich učiteľov som bol vtedy zaľúbený do Grécka a všetko, čo bolo grécke, bolo pre mňa to najlepšie a najkvalitnejšie. Otec schiarchimandrita Kyrill bol však ruská škola a aj svoj monastier viedol v tom duchu. Vtedajší olomoucko-brnenský vladyka Kryštof často do monastiera nosil rôzne produkty, medzi nimi aj cukor z Grécka. Ten bol vtedy oproti nášmu oveľa jemnejší (skoro ako soľ) a pre mňa, po-

chopiteľne, aj kvalitnejší, lebo bol z Grécka. Chlapci si zo mňa raz urobili žart a pri raňajšej káve dali do nádoby s cukrom soľ. Ja som si to, samozrejme, nevšimol a pri „cukrení“ kávy som ich ešte upozorňoval, aký je ten cukor kvalitne jemný. Pri ochutnaní posolenej kávy som pochopil kvalitu tohto gréckeho „cukru“ a raketovo som sa jej vyletel vonku zbaviť. Otec Kyrill o všetkom vedel, ale aby zachoval kolegiálnu, chlapcov neprehradil. Odvtedy som bol s chválením gréckeho cukru opatrnejší.

Otázka: Po tom, ako ste doštu- dovali na fakulte, ktorá bola Vaša prvá cirkevná obec a ako ste sa tam cítili?

Odpoveď: Na svojich prvých cirkevných obciach Osadné a Hostovice slúžim dodnes. Je tomu už pomaly 11 rokov. Dovtedy som o takých obciach nikdy nepočul a ako mestskému človeku z bytovky bolo pre mňa zvykanie na kúrenie drevom, studené chrámy a málo ľudí v nich, veľmi ťažké. Aj keď na oddych je toto miesto ideálne, život tu nie je jednoduchý. Som hriešny človek, ktorý, keď sa nič nedeje, tak zlenivie. Nechcel som tu „obrášť machom“, a preto som hneď od začiatku vymýšľal nejaké aktivity. Pochopil som, že krypta vojakov pod naším chrámom je unikát a tak som ju začal propagovať a vďaka ruskému veľvyslanectvu aj postupne opravovať. Neskôr nás

oslovil režisér Marko Škop s natočením filmu Osadné a to pomohlo šíriť Pravoslávie po celom svete. Organizoval som aj Roždestvenské koncerty a Bohojavlenské večere, aby sa život v obci trochu spestril. V Hostoviciach sme sa zase pustili do stavby chrámu, ktorý sme svojpomocne postavili za 2 roky. Možno mi niekto vyčíta, že stále niečo organizujem, ale ja som proste taký, že musím vykonávať nejakú činnosť, inak sa v týchto vymretých dedinách zbláznim.

Otázka: Čím by mal osloviť kňaz mladého človeka, aby sa mladý človek živo zapájal do cirkevného života?

Odpoveď: Pravdu povedať, ja som skôr odborník na mŕtvych

ako mladých, lebo tých tu veľmi niet. Avšak z vlastnej skúsenosti som pochopil, že najdôležitejšia je výchova od malička. Človek musí byť vedený k láske k Bohu pomocou svätého Prijímania od perinky. Keď raz spozná, že existuje možnosť neísť v nedeľu do chrámu, toto pokušenie v ňom diabol bude rozvíjať stále intenzívnejšie. Tiež si myslím, že mladým treba od začiatku hovoriť pravdu o Cirkvi. Aby si nemysleli, že Cirkev sú športové akcie, koncerty, tábory či zájazdy. To majú byť len spestrujúce aktivity. Prvoradá je modlitba, pravidelná návšteva chrámu, pôst. Život v Cirkvi nie je jednoduchý, ale vedie do nebeského Kráľovstva.

Pripravil Miroslav

Pomodlili ste sa?

Byvalý spolupracovník primára na chirurgii rozprával túto príhodu:

Profesor na chirurgii musel riadiť kliniku s poľutovaním oznámiť, že istého pacienta už nemožno zachrániť. Ten sa naňho obrátil s otázkou: „Pomodlili ste sa už za jeho záchranu?“

Profesor a jeho asistent sa diskretnie usmiali. Riaditeľ si to nevšímal a povedal: „Vidím, že nie.“

Tak to ja prediskutujem s Pánom Bohom. „Asi hodinu kľáčal vo svo-

jej pracovni na kolenách a modlil sa. Potom šiel do izby, kde bol pacient. Tu ho ošetrujúca sestra privítala slovami: „Otče, asi pred polhodinou sa pacientov stav odrazu zlepšil!“

Po niekoľkých týždňoch chorý vyzdravel. Profesor prišiel k riaditeľovi a povedal mu: „Už sa nikdy nebudem smiať, keď nás vyzvete modliť sa.“

Pripravila Zuzana Sadilková

Svätá blažená Taisija Egyptská, deň pamiatky 10. máj

VEgypte žilo jedno dievča, kresťanka, ktorá sa volala Taisija. Keď zomreli jej rodičia a Taisija ostala sirotou, rozhodla sa, že chce svoj život prežiť v panenskej čistote. Taisija rozdala všetok svoj majetok chudobným a zo svojho domu urobila hostovský dom (ubytovňu) pre skýtskych inokov (mníchov). Dlhý čas prežila tak, že v dome prijímala podvižníkov a poskytovala im oddych po dlhej ceste. O nejaký čas však Taisija rozdala všetky svoje peniaze a stala sa veľmi chudobnou.

Diablovými úskokmi sa s ňou zbližili ktorísi milovníci hriechu. Tí ju strhli so sebou na hriech a odvábili ju zo spasiteľnej cesty. Od tej doby Taisija žila veľmi hriešne, oddala sa bludu a zvrátenosti.

Mnísi žijúci v skýte sa dozvedeli o veľkej zmene, ktorá nastala v živote Taisije a veľmi sa o ňu strachovali. Poradili sa medzi sebou. Prišli k abbe Jánovi Kolovi a povedali: „Počuli sme o tej sestre, že žije hriešnym životom. No preto, že nám preukazovala svoju veľkú lásku a prichyľovala nás vo svojom dome, preto aj my chceme jej preukázať našu duchovnú lásku a postarať sa o spásu jej duše. Posnaž sa aj ty, čestný otče, a povzbud' ju k pokániu. Ty to dokážeš, lebo máš

múdrosť od Boha. My sa budeme postiť a prinesieme Bohu svoje modlitby, aby jej Hospodin pomohol.“

Abba Ján Kolov splnil prosbu čestných otcov a šiel do mesta k tej žene. Cestou si pre seba opakoval modlitbu. Modlil sa Bohu, svojmu Pomocníkovi, ktorý si želá, aby boli všetci spasení. Podišiel k Taisijinmu domu a zaklopal na dvere. Žene, ktorá bola na vrátnici, povedal: „Povedz svojej panej, že som sa s ňou prišiel porozprávať.“ Ale tá mu s hnevom odpovedala: „Vy mnísi ste rozhajdákali všetok jej majetok!“ „Povedz jej o mne a povedz, že som jej priniesol niečo veľmi cenné,“ odpovedal starec.

Vrátnička odišla a povedal svojej panej o čo ju poprosil mních. „Inoci často chodia okolo Červeného mora a niekedy nachádzajú poklady. Prived' toho starca ku mne,“ povedala pani domu.

Starec vošiel do domu a sadol si blízko k Taisiji. Pozrel sa jej do tváre, hlboko si povzdychol, sklonil hlavu a začal plakať. Taisija sa spýtala starca: „Čestný otec, prečo plačeš?“

„Vidím, ako sa Satan pohráva na tvojej tvári, akože nemám plakať? Prečo si nechcela mať za svojho ženícha Pána nášho Isusa Christa, najčistejšieho a nesmrteľného Ženícha? Prečo si opovrhla Jeho palácom a oddala si sa Satanovi? Prečo nasleduješ jeho špinavé skutky?“

pýtal sa starec. Slová starca boli pre ňu ako horiace šípy, ktoré prenikli priamo do jej srdca. Zhnusil sa jej doterajší hriešny život a hanbila sa sama pred sebou.

„Čestný otec, vari je pokánie i pre takých hriešnikov?“ „Skutočne je a Christos čaká na tvoje obrátenie a je pripravený ňu prijať do svojho otcovského objatia. Keď učiníš pokánie, naspäť ňu prijme za svoju nevestu,“ pokorne odvetil starec.

„Nech sa stane Božia vôľa. Vezmi ma odtiaľto na miesto, kde by som mohla urobiť dôstojné pokánie,“ prosila Taisija. „Pod,“ povedal starec. Taisija bez toho, aby niekomu niečo povedala, odišla za starcom. Dokonca ani nedala usmernenia, čo s domom, s nikým sa nelúčila, iba šla. Starec vpredu a ona v značnej vzdialenosti za ním. Tak ich zastihla noc v púšti. Starec urobil z piesku čosi ako vankúšik a povedal: „Spi tu, pod ochranou Božej blahodäte.“ Sám poodišiel ďalej, ako obyčajne sa pomodlil a ľahol si spať na zem. O polnoci sa zobudil a uzel ohnivé svetlo, ako z neba zostupuje na Taisiju. Uzrel, ako Boží anjeli vynášajú po tomto lúči Taisijinu dušu po tejto ceste na nebo. Starec Ján pozeral na to videnie tak dlho, pokiaľ nezmizlo. Prišiel k Taisiji, chcel ju zobudiť, ale Taisija zosnula. V strachu a úžase

padol na zem. Z neba začul hlas: „Jej pokánie, ktoré priniesla za hodu, bolo Bohu príjemnejšie, ako pokánie, ktoré trvá celé roky, pretože počas dlhých rokov nie je u kajúcnikov také horúce a vrúčne.“

Starec prebdel v modlitbe až do rána. Ráno oddal zemi telo spravodlivej Taisije. Vrátiac sa do skýtu, rozpovedal celú udalosť mníchom a spolu ďakovali a oslavovali Hospodina Boha.

Svätá Taisija, právednaja Taisije, molí Boha o nás!

Podľa knihy „Žitija svjatych Dimitrija Rostovskogo“

spracoval čtec Alexander Haluška

Jarný výlet mládeže a detí zo Sobraniec

V sobotu 13. 4. 2013 sme sa vybrali na dlho očakávaný výlet do Košíc, aby sme navštívili ZOO a Botanickú záhradu. Nepriaznivé počasie nám ho totiž prvýkrát pre-

kazilo a museli sme ho presunúť na iný termín. Vedeli sme, že v obidvoch týchto záhradách sú ukryté tajomstvá prírody a práve tie sme sa rozhodli objaviť.

Ako prvú sme navštívili Botanickú záhradu. Prekvapilo nás množstvo a pestrosť kvetov a rastliniek, ktoré rastú v rozličných kútoch sveta. Každá rastlinka vynikala niečím iným, veľkosťou, farbou či vôňou. Krásny pohľad bol na rôzne sfarbené orchidee, ale i na šľavnaté mandarinky, limetky a citróny. Našli sme si chvíľu i na prechádzku a tí menší na naháňačku v záhrade pri skleníkoch.

Neskôr sme sa vybrali do ZOO. Vďaka krásnemu počasiu a slnečným lúčom všetky zvieratká povychádzali von, kde sme si ich mohli obzrieť a pozorovať ako šantia.

Najmä pre mladších účastníkov nášho výletu boli tieto zvieratká zaujímavé a s radosťou ich krmili, hladkali a fotili. Najviac nám asi utkveli v pamäti hravé medvede, rozkošné surikaty a krásny páv, ktorý sa so svojím rozťahnutým chvostom prechádzal po areáli ako kráľ. O. Bohuslav nám pripomenul, že všetky tieto úžasné tvory a rastliny sú dielom nášho Boha a máme Mu byť za to vďační a správať sa k nim s úctou. Nakoniec sme sa ešte spoločne odfotili a úplne unavení, no s úsmevom na tvári sme sa vybrali do autobusu.

Nakoniec sme sa vrátili domov plní dojemov z pekne prežitého dňa. Mládežníci i deti sa navzájom lepšie spoznali a naplánovali si ďalšie stretnutia a akcie. Vďaka za tento vydarený deň patrí v prvom rade

Bohu, ktorý nám požehnal krásne jarné počasie, ale i nášmu o. duch. Bohuslavovi a jeho mátuške za zorganizovanie výletu. Už sa tešíme na ďalšie spolu prežité dni!

Mládežnícka

Prednes duchovnej poézie, prózy a spevu v Medzilaborciach

Je už tradíciou, že naše Bratstvo pripravuje každý rok pre svojich mládežníkov, ale aj všetkých ostatných Prednes duchovnej poézie, prózy a spevu v Medzilaborciach. Výnimkou nebol ani tento rok. 20. mája, to už bolo po ôsmi krát, čo sme sa všetci stretli v Detskom domove sv. Nikolaja. Tento nádherný deň sme začali, ako inak molebnom v kaplnke sv. Nikolaja, ktorý slúžil o. Miroslav Pavlenko, takisto náš dlhoročný mládežník. Po spoločnom fotografovaní sme sa všetci odobrali do jedálne, kde sa to všetko malo odohrať. Posilnili sme sa chutnými dobrotami od laboreckých mládežníkov a potom sa usadili na svoje miesta. Privítali nás príhovorom organizátori i náš prezident Bratstva. Súťaž prebiehala vo veľmi peknej, uvoľnenej atmosfére. Príspevky boli nádherne pripravené a dávali každému mnoho ponaučení. Porota, v zložení Mgr. Ivana Vojtašeková, Mgr. Jaroslava Žolnová a Mgr. Adriana Pavlenková veľmi pozorne počúvala každý príspevok, ktorý následne aj svedomito hodnotila. Potom, ako skončili vystúpenia, bol pre nás pripravený veľmi chutný obed, ktorý pre nás navarili pani kuchárky z kuchy-

ne Detského domova, za čo im veľmi pekne ďakujeme. Hneď na to nasledovalo vyhodnotenie celej súťaže. Z výsledkov bolo vidieť, že najsvedomitejšie sa pripravovali humenský mládežníci, pretože vyhrali najviac cien, k čomu im, samozrejme, všetci gratulujeme. Netreba však zabudnúť, že pre nás sú víťazi všetci, preto gratulujeme všetkým, čo sa poctivo a svedomito pripravovali. Verím, že sa takto o rok stretneme znovu v ešte hojnejšom počte.

0-7 rokov

1. miesto Nikola Kahancová a Vladimírka Holoničová

2. miesto Simonka Salamonová a Timotej Husár

8- 13 r.

1. miesto Soňa Diničová

2.miesto Juliana Savčaková

3. miesto Nikola Grundzová
cena poroty Alžbetka Adamišínová

14-19r.

1.miesto Sofia Mitříková

2.miesto Lucia Červeňáková

3.miesto Diana Hoppejová
cena poroty: Manuela Peštová
vlastná tvorba : Marek Balog -
cena poroty

spev :

ceny poroty skupina BPM Humenné

Branci chodievali každý deň behať, ale teraz to bolo niečo celkom iné. Potili sa už pred svitaním, keď sa vykotúľali z lôžok. Bol to kurz pre špecializované vojenské protiteroristické útvary a preto museli byť navyknutí na únavu aj na fyzickú vyčerpanosť. Tento nácvik však nemal nič spoločné s behom na čas a rytmickým spevom, ktorý robievali zvyčajne ráno v tričkách.

Teraz behali v bojovom nasadení. Rozkaz znel ako zvyčajne: „Odchádzate spolu, buďte stále spolu, pracujte ako jeden útvar a vráťte sa spolu. Ak sa vám nepodarí vrátiť sa spolu, vôbec sa nevracajte!“

Cestou bolesť, smäd a únava začali zahmlievať rozum a v útvar, ktorý bežal v zomknutom šiku, sa stalo čosi nečakané.

V štvrtom rade jeden z chlapcov nešiel v tempe: nohy sa hýbali, ale nekráčali krokom so skupinou. Bol to Sandri, vychudnutý mládenec s hrdzavými vlasmi.

Hlava sa mu začala kývať sem a tam. Bolo mu zle, len odpadnúť.

Branec z pravej strany, bez toho, aby stratil krok s ostatnými, sa k nemu nahol a prevzal jeho ťažkú pušku. Mladík s ryšavými vlasmi sa na chvíľu prebral, ale potom, keď čata pokračovala vo svojom pochode, so zakalenými očami vliekol svoje unavené nohy. Aj hlava mu začala znovu klesať.

Teraz sa k nemu priklonil bra-

nec zľava, vzal mu prilbu, pobehol a vzal ho za rameno. Tak sa mohol vrátiť.

Baganče ťažko jednohlasne odbíjali čas na zaprášenom chodníku. Tump, tump, tump.

Sandrimu bolo zle, veľmi zle. Knísal sa a len-len, že nepadol, ale ostal na nohách. Dvaja vojaci za ním mu vzali torbu a každý z nich ho voľnou rukou držal za opasok. Sandri zmobilizoval posledné sily a nadvihol plec. Čata dobehla až do cieľa.

„Dvaja sú na tom lepšie ako sám človek: za svoju námahu môžu dostať väčšiu odmenu a keď padnú, jeden zdvihne druhého. Beda však samému, keď padne! Nemá pri sebe druhu, čo by ho zdvihol. Aj sa lepšie zahrejú, ak dvaja ležia spolu, ale sám – akože sa môže zohriať sám? Ved' dvaja vedia premôcť samého, dvaja sa skôr postavia na odpor. Trojmo usúkaný povrazec sa nepretrhne tak chytro“

(Kaz 4, 9 - 12)

Z knihy Bruno Ferrero – Život je všetko, čo máme (Malé príbehy na potešenie duše).

Pripravila Radka Baková

Starobylá prax svätého prijímania

Svätý Gregor Teológ vo svojom Snekrológu pri hrobe svojej sestry Gorgonie spomína, že po prijímaní Christovho Tela a Krvi, ktoré prijala vlastnými rukami, získala aj zrelosť duše aj tela.¹

Už vyššie spomenutý 101. kánon VI. všeobecného (ekumenického) snemu prísne napomína a zakazuje verným kresťanom prijímať sväté prijímanie do darochraniteľníc namiesto toho, aby ho prijímali do vlastných rúk. Valsamom vo výklade tohto kánona hovorí, že v Konštantínopole niektorí kresťania z vyšších vrstiev, aby sa odlišovali od chudobných, vyrábali si darochraniteľnice zo zlata, alebo zo striebra alebo z

inému druhu vzácných materiálov pod zámienkou zbožnosti a bázne pred Bohom, ktoré používali namiesto svojich vlastných rúk, aby prijali najčestnejšie Telo Božieho Syna nášho Pána Isusa Christa počas svätého prijímania. Spočiatku to bol nápad niektorých zbožných kresťanov, ktorí si mysleli, že sú asi nedôstojní, aby svojimi nedôstojnými rukami, ktoré sa dotýkajú

Ι ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ:
Λόγος Η', εις την αδελφην εαυτού
Γοργονιαν, επιτάφιος. In: ΕΠΕ (48) 6,
Θεσσαλονίκη 1980, s. 372. "εἴτα τῷ παρ'
ἑαυτῆς φαρμάκῳ τούτῳ τὸ σῶμα πᾶν
ἐπαλείφουσα, καὶ εἴ ποῦ τι τῶν ἀντιτύπων
τοῦ τιμίου σώματος ἢ τοῦ αἵματος ἢ χειρ
ἐθησαύρισεν, τοῦτο καταμιγνύσα τοῖς
δάκρυσιν, (ὦ τοῦ θαύματος) ἀπῆλθεν
εὐθὺς αἰσθημένη τῆς σωτηρίας, κόφῃ
καὶ σῶμα, καὶ ψυχὴν, καὶ διὰ νοίαν,
μισθὸν ἐλπίδος λαβοῦσα τὸ ἐλπιζόμενον,
καὶ τῇ τῆς ψυχῆς εὐρωστίᾳ κομισαμένη
τὴν τοῦ σώματος. Ταῦτα μεγάλα μὲν, οὐ
ψευδῇ δέ."

nedôstojných a hanlivých vecí, prijímali Pánovo Telo. Po čase sa však táto zbožnosť zmenila na duchovnú prázdnotu, nakoľko tí, ktorí si zhotovovali drahé a honosné darochraniteľnice, robili tak z dôvodu, aby sa odlišili od chudobných, a to z nadutosti a pýchy. Nakoľko Otcovia Cirkvi veľmi dobre chápali, že toto bol často dôvod rôznych škandálov, ako aj pohanením nášho tela, ktoré bolo stvorené samotným Bohom na Jeho svätý obraz, a hovorili rovnako ako aj apoštol Pavol,

ktorý odhaľuje človeka ako Christovo telo² a Božiu ikonu (obraz),³ ktorý je cennejší spomedzi celého stvorenstva, nakoľko je spôsobilý prijímať Božie posvätenia, teda posväcuje sa aj duša aj telo, preto nie je potrebné, aby niektorí ľudia uprednostňovali počas prijímania rôzne bezduché materiály zo zlata rôznych tvarov. Tí, ktorí sa nezmenia a budú aj naďalej tieto veci používať, nech sú vylúčení z Cirkvi.

Teda aj tí, ktorí používajú takéto materiálne nádoby na prijatie Christovho tela, ale aj tí, ktorí dávajú Christovo telo týmto (ľuďom), nech sú vylúčení z Cirkvi.⁴ Podobný výklad 101. kánonu nachádzame aj u Zonara.

Podľa písomných svedectiev vi-

2 1 Kor 12, 27: „Vy (spolu) ste telo Christovo a každý osve (Jeho) úd.“

3 2 Kor 6, 16: „A my sme predsa chrám Boha živého, ako povedal Boh: Prebývať budem v nich a prechádzať sa, a budem im Bohom, a oni mi budú ľuďom.“

4 ΡΑΛΛΗ, Γ. Α., ΠΟΤΛΗ, Μ.: Σύνταγμα των θείων και ιερών κανόνων. τ.

2, Αθηναι 1852, s. 546 – 547. Pozri

МИЛАН, Н.: Правила православной церкви, том I. Петербургъ 1911, s. 597 – 598. ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ:

Πηδαλιόν. Θεσσαλονίκη 1991, s. 311.

díme, že prijímanie svätých darov (Eucharistie) spôsobom „samopričášcenia“, teda, že verní kresťania prijímali sami svojimi rukami, pokračovalo aj v období po VI. ekumenickom sneme. V životo-
pise svätej Teoktisty z ostrova Lesvos, ktorá žila v druhej polovici 9. storočia a ktorej pamiatku Cirkev oslavuje 9. novembra, sa dozvedáme o jednom náhodnom „lovcovi“⁵, ktorého svätý Simeon, biskup tesalonic-
ký, nazýva „námorník“⁶ a

ktorý na jej požiadanie priniesol sväté Dary, ktoré sama prijala.

Svätý Simeon, biskup tesalonic-
ký, sa zmieňuje o tom, že mnísi, ktorí žijú asketickým životom ďaleko v púšti a majú potrebu prijímať

svätú Eucharistiu, ale neexistuje medzi nimi žiaden presbyter, majú povolenie od biskupa, aby si u seba uchovávali vopred posvätené Dary v darochraniteľnici a z nej s veľkou zbožnosťou prijímali tieto vopred posvätené Dary.

To isté sa uvádza aj v živote

5 ΜΕΓΑΣ ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΗΣ: 9. november. (Online) [cit.2010-01-09]. Dostupné na internete: <http://www.synaxarion.gr/gr/sid/1127/sxsaintinfo.aspx>

„Ανακαλύφθηκε τυχαία από έναν κυνηγό, ο οποίος, μετά από παράκλησή της, έφερε σ' αὐτήν τὰ θεία μυστήρια.“

6 ΣΥΜΕΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ:

Ερώτησις ΜΑ'. In: PG 155, 889C.

ctihodného Lukáša, ktorý žil asketickým životom na hore Stirio. Ctihodný Lukáš prosil metropolitu v Korinte, aby mu poradil, ako má prijímať mních, ktorý dostal povolenie od biskupa prijímať z darochraniteľnice vopred posvätené Dary a ktorý žije sám na opustenom mieste, kde neexistuje presbyter. ⁷Nakoľko písomný dialóg, ktorý medzi ctihodným askétom a biskupom je veľmi poučný, uvedieme si ho v plnosti: „Biskup môj, povedz mi, keďže my, ktorí máme množstvo hriechov a žijeme tu v horách a na opustených miestach, ako sa môžeme účastiť na Božských mystériách? Pretože, ako vieš, nielenže sme ochudobnení o cirkevné bohoslužby, ale nemáme ani presbytera. - Dobre, otče môj, rozprávaš o veľmi vážnej a podstatnej téme, pretože, ako sa hovorí: dobre nie je dobre, ak sa nekoná dobrým spôsobom. Teda v prvom rade mal by byť prítomný presbyter, ale ak on absentuje z dôvodu povinností, v takom prípade položíš na svätý prestol nádobku (darochraniteľnicu) s vopred posvätenými Darmi, keďže sa nachádza v chráme. Ak si vo svojej kélii (mníšskej izbe), v takom prípade položíš tieto Dary na najčistejšie miesto, lavicu. Potom, keď tam rozprestrieš malé čisté plátno, uložíš na neho sväté čiastočky, zapáliš tymián, zapievaš Izobraziteľné žalmy alebo

7 ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΑΓΙΟΠΕΙΤΟΥ:

Πηδαλιον. Θεσσαλονίκη 1991, s. 271.

Trojsvätú pieseň spolu so Symbolom viery, urobíš tri veľké poklony, ruky zložíš do kríža a nakoniec prijmeš svojimi ústami čestné Christo-vo Telo, ktorý je Bohom nás všetkých, vysloviac amen. Namiesto Nami⁸ sa napiješ z pohára vína. Ale ten pohár, z ktorého si sa napil, už nebudeš používať na bežné užívanie alebo pre potreby niekoho iného. Ostatné čiastočky opäť pozbieraš s čistou plátenu pokrývkou a uložíš ich naspäť do darochraniteľnice a to so všetkou obozretnosťou, aby ani jedna čiastočka nespadla na zem a nebola pošliapaná. V prípade, keď je potrebné podať prijímanie jednému z bratov, ktorý zomiera a nie je prítomný presbyter alebo diakon, môže prijímanie vopred posvätených Darov podať aj čtec alebo niekto zo zbožných a čistých verných kresťanov.⁹

Táto prax domáceho prijímania prešla prirodzeným spôsobom od Grékov najprv k južným Slovanom a postupne ku všetkým slovan-ským národom, ktoré si túto prax zachovali až do 17. storočia.¹⁰

Na pokračovanie.

Pripravil jerej Štefan Šak

8 Druh vína, ktoré sa používa na slúženie svätej Eucharistie.

9 ΣΥΜΕΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ:

Ερώτησις ΜΑ'. In: PG 155, 889C.

10 USPENSKIJ, N. D.: K voprosu o pro-
ischoždeniji liturgiji Preždeosvjaščennych
darov, cit. dielo, s. 72.

Fazuľová talianska polievka

250 g bielej fazule
100 ml oleja
2 cibule
3 strúčiky cesnaku
400 g paradajok z konzervy (bez šupy)
1 PL paradajkového pretlaku
850 ml vody
1 ČL oregana
100 g cestovín
50 g sušených paradajok
1 PL nasekanej petržlenovej vňate
mleté čierne korenie
soľ

Fazuľu namočíme na noc do studenej vody. Vodu zlejeme a fazuľu dáme variť do väčšieho hrnca. Zalejeme takým množstvom vody, aby bola zakrytá. Varíme asi 15 minút. Fazuľu scedíme a odložíme do tepla. Na oleji opražíme cibuľu nakrájanú na kolieska, pridáme pretlačený cesnak, pokrájané paradajky a pretlak. Všetko premiešame a zalejeme 850 ml vody. Vložíme fazuľu, ochutíme oreganom a na miernom ohni varíme aspoň 45 minút, aby fazuľa zmäkla. Pridáme cestovinu, soľ, korenie a pokrájané sušené paradajky. Všetko spolu premiešame a varíme 10 minút, kým cestoviny nezmäknú. Jednotlivé porcie posypeme petržlenovou vňaťou priamo na tanieri.¹

¹ <http://receptar.zena.atlas.sk/fazulova-talianska-polievka/polievky/4469.html>

Zelerové placky

stredne veľký zeler
hrnček ovsených vločiek
strúhanka
soľ
čierne korenie
majorán

Ovsené vločky uvaríme s vodou na hustú kašu. Zeler postrúhame na hrubo, podlejeme trochou vody a dusíme kým sa tekutina neodparí. Vychladnuté vločky zmiešame s poduseným zelerom a zmes podľa potreby zahustíme strúhankou. Dochutíme soľou, čiernym korením a majoránom. Opekáme na oleji do zlatista.

Čokoládový dezert

½ šálky krupice
2 ½ šálky vody
50g kakao
olej na vymastenie formičiek

Vodu dáme zovrieť a vsypeme do nej kakao zmiešané s cukrom. Potom vsypeme krupicu, uvaríme a nalejeme do vymastených formičiek. Dáme stuhnúť do chladničky. Vychladnuté vyklopíme a podávame poliate sirupom.²

Pripravila Markella

² <http://cook.x-top.org/show/3323/>

Pozvánka na 10. púť do Levoče

BRATSTVO PRAVOSLÁVNEJ MLÁDEŽE NA SLOVENSKU - SYNDESMOS SKUPINA SPIŠSKÁ NOVÁ VES

Skupina **Spišská Nová Ves** pozýva všetkých mládežníkov ako aj všetkých veriacich PCO na Slovensku na púť zo Spišskej Novej Vsi do Levoče, ktorá sa uskutoční **v sobotu dňa 13. júla 2013.**

Všetkých účastníkov tejto púte prosíme, aby si so sebou priniesli misku, lyžicu, spacák, turistickú obuv a kartičku poistenca.

Zraz účastníkov púte bude **o 10:00 hodine** v pravoslávnom chráme sv. Klimenta Ochridského, na ulici **Zimná 74 v Spišskej Novej Vsi.**

Ďalej prosíme všetky skupiny BPM, aby nahlásili účasť s počtom účastníkov najneskôr do 10. júla 2013 telefonicky, prípadne SMS správou na telefónnom čísle: **0949 484 155** registrovanom v spoločnosti Orange Slovensko.

Veľmi radi Vás privítame na našej **desiatej** púti a tešíme sa na nové spoločné zážitky. Zmena programu vyhradená.

Program 10. Levočskej púte 2013

Sobota - 13.júl:

10:00 - zraz účastníkov púte (v SNV)
10:30 - pohostenie
11:30 - moleben za pútnikov
12:00 - začiatok púte
- počas púte duchovné slovo
s besedou
17:30 - príchod do Levoče
18:00 - pohostenie
19:00 - posvätenie vody
20:30 - Vsenočné bdenie
23:00 - molebny a panachidy
23:30 - moleben k Presvätej Bohorodičke
Ďalšie bohoslužby podľa programu

Nedeľa - 14.júl:

08:30 - privítanie arcibiskupa
09:00 - slávnostná archijerejská Liturgia
Zmena programu vyhradená